

Aizņemšanās un uzkrāšana

1. uzdevums. Situāciju analīze. Ņemt vai neņemt kredītu?

Izvērtējiet pēc konkrētiem kritērijiem un sniedziet argumentētu atbildi!

1. situācija. Patēriņa kredīts.

Jānim ir 26 gadi. Viņam ir vidējā izglītība. Šobrīd viņš nemācās, bet jau divus gadus strādā par kurjeru un saņem 1000 eiro lielu darba algu. Jānis neveido uzkrājumus un vēl joprojām maksā patēriņa kredītu (3150 eiro), kura mēneša maksājums ir 185 eiro, kā arī dažreiz izmanto SMS kredītus. Jānim ir negatīva kredītvēsture, jo ir neatmaksāti parādi par kredītiem un telekomunikāciju pakalpojumiem. Parāds kopā ir 3615 eiro. Jānis ir iesniedzis bankā pieprasījumu 2000 eiro aizdevumam, lai iegādātos jaunu virtuves tehniku. Kredīta termiņš ir 3 gadi, procentu likme – 17%, mēneša maksājums – 73 eiro + 185 eiro (esošais maksājums).

- a) Cik procentu no Jāņa ienākumiem tiks novirzīti saistību izpildei? Vai tas atbilst Jāņa iespējām?
- b) Vai Jāņa situācijā būtu pareizi uzņemties jaunas saistības?
- c) Kādu lēmumu tu ieteiktu pieņemt bankai – izsniegt vai neizsniegt kredītu Jānim?

2. situācija. Kredīts automašīnas iegādei.

Laimai ir 45 gadi. Viņai ir arodizglītība, kas palīdz jau piekto gadu būt veiksmīgai darbu vadītājai rūpniecības nozarē. Laimas darba alga ir 1530 eiro, uzkrājumu nav, bet vidējā konta bilance ir 435 eiro. Laimai ir hipotekārais kredīts 66 530 eiro, kura mēneša maksājums ir 365 eiro. Viņai ir laba kredītvēsture, jo visi maksājumi tiek veikti laikus. Laimai nepieciešams iegādāties automobili, lai izmantotu to darba un sadzīves vajadzībām. Viņa ir noskatījusi lietotu automobili, kura iegādei no bankas vēlas aizņemties 5000 eiro ar kredīta termiņu 60 mēnešu, procentu likmi 12% un mēneša maksājumu 115 eiro + 365 eiro (jau esošais maksājums par hipotekāro kredītu).

1. Cik procentu no Laimas ienākumiem tiks novirzīti saistību izpildei? Vai tas atbilst Laimas iespējām?
2. Vai Laimas situācijā būtu pareizi uzņemties jaunas saistības? Vai kredīta mērķis ir atbilstošs?
3. Kādu lēmumu tu ieteiktu pieņemt bankai – izsniegt vai neizsniegt kredītu Laimai?

3. situācija. Hipotekārais kredīts dzīvokļa iegādei.

Valdim ir 32 gadi. Viņam ir augstākā izglītība un piecu gadu darba stāžs projektu vadībā. Valdis ir projektu vadītājs valsts administrācijā. Viņa māsasimniecībā ir viens bērns, un Valdis ar sievu vēlas iegādāties plašāku dzīvokli.

Ģimene nesen pārdevusi savu veco dzīvokli. Mājsaimniecības ienākumi ir 957 eiro (darba alga), vidējais norēķinu konta atlikums/uzkrājums ir 15 070 eiro. Valdis regulārus uzkrājumus neveido, bet norēķinu kontā ir nauda gan pirmajai iemaksai, gan jaunā dzīvokļa labiekārtošanai, ko veido uzkrājums par pārdoto dzīvokli. Valdis savulaik izmaksājis hipotekāro kredītu, un viņam ir tikai nebūtisks maksājuma kavējums 2007. gadā, bet kopumā pozitīva kredītvēsture. Valdis no bankas vēlas paņemt 30 560 eiro kredītu, lai iegādātos 60 m² lielu dzīvokli, kam nav nepieciešami lieli ieguldījumi labiekārtošanai. Kredīta termiņš ir 19 gadu, procentu likme – 2,4% gadā, maksājums – 170 eiro mēnesī.

- a) Cik procentu no Valda ienākumiem tiks novirzīti saistību izpildei? Vai tas atbilst Valda iespējām?
- b) Vai Valda situācijā būtu pareizi uzņemties jaunas saistības, un vai kredīta mērķis ir atbilstošs?
- c) Kādu lēmumu tu ieteiktu pieņemt bankai – izsniegt vai neizsniegt kredītu Valdim?

2. uzdevums. Praktiskais darbs.

Sameklē, apkopo informāciju par kredītu un noguldījumu procentu likmēm divās Latvijas kredītiestādēs, aprēķini pārmaksāto summu kredīta gadījumā un finansiālo guvumu noguldījuma gadījumā, uzraksti secinājumus!

Nosacījumi:

patēriņa kredīts 1500,00 eiro ar 3 gadu termiņu;

noguldījums 15 000,00 eiro ar 1 gada termiņu.

Kredītiestāde	Kredīts	Noguldījums

3. uzdevums. Izmanto video resursu par ātrajiem kredītiem –

<https://rebalta.lv/2019/01/uzzini-ka-atr-credit-tevi-apcakare-starp-citu-astota-serija/> un pamato, kā ātrie kredīti devēji "uzvārās" uz ātro kredītu ņēmēju rēķina!